

## **Otázky na záverečné skúšky na akademický rok 2025/26**

### **Rozširujúce štúdium**

- **Rozširujúce štúdium dejepisu**

Študent pri štátnej skúške odpovedá z **troch** otázok:

1. všeobecné dejiny,
2. slovenské dejiny
3. predmetová didaktika.

Otázku zo všeobecných a slovenských dejín si vyberie sám z jedného z troch okruhov (starovek a stredovek, novovek cca do roku 1848 a najnovšie dejiny – okruhy sa nedajú kombinovať). Poslednú otázku z predmetovej didaktiky si vyberie študent samostatne.

### **I. STAROVEK A STREDOVEK**

#### **Všeobecné dejiny**

1. Grécke mestské štáty v klasickom období
2. Princípát v antickom Ríme
3. Sťahovanie národov a vznik tzv. barbarských štátov na troskách Západorímskej ríše
4. Franská ríša za vlády Karola I. Veľkého (768 – 814)
5. Dejiny Byzancie a jej význam pre stredoveké európske dejiny a kultúru
6. Storočná vojna (1337 – 1453) a jej dôsledky pre Francúzsko a Anglicko
7. Stredoveké mestá Európy
8. Boj o investitúru medzi pápežom a cisárom (príčiny a dôsledky)
9. Krížové výpravy do Svätej zeme (príčina a dôsledky)
10. Feudálna spoločnosť, jej štruktúra a premeny v stredoveku
11. Najvýznamnejšie cirkevné rehole stredoveku a ich význam
12. Gotická kultúra v dejinách stredovekej Európy

#### **Slovenské dejiny (stredovek)**

1. Sťahovanie národov a územie dnešného Slovenska (v Karpatskej kotline)
2. Veľká Morava a jej význam pre slovenské dejiny
3. Vznik Uhorského štátu a vláda Štefana I. Svätého (997 – 1038)
4. Mongolský vpád do Uhorska (1241 – 1242) a jeho príčiny a dôsledky
5. Spoločenské zmeny v Uhorsku v 13. storočí
6. Poslední Arpádovci na uhorskom tróne (Štefan V. – Ondrej III.)
7. Karol I. Róbert a jeho vláda v Uhorsku (1309 – 1342)
8. Žigmund Luxemburský a jeho vláda v Uhorsku (1387 – 1437)
9. Matej Korvín a jeho vláda v Uhorsku (1458 – 1490)
10. Stredoveké mestá Slovenska (štruktúra a kompetencie)
11. Poslední Jagelovci na uhorskom tróne
12. Osmanskí Turci a stredoveké Uhorsko
13. Gotická kultúra na Slovensku (v Uhorsku)

### **II. NOVOVEK (cca do roku 1848)**

#### **Všeobecné dejiny**

1. Zámorské objavy (príčiny a dôsledky)
2. Humanizmus a renesancia v Európe

3. Reformácia cirkvi v Európe v 16. storočí
4. Nizozemská revolúcia, odboj proti španielskej nadvláde
5. 30-ročná vojna (priebeh, príčiny a dôsledky)
6. Anglická revolúcia (priebeh, príčiny a dôsledky)
7. Rusko v 18. a 19. storočí
8. Obdobie osvietenstva a absolutizmu v európskych dejinách
9. Americká revolúcia – vznik USA
10. Francúzska revolúcia (príčiny, priebeh, dôsledky)
11. Výboje Napoleona a Viedenský kongres
12. Politické, kultúrne a sociálne dopady revolúcií 1830 – 1863 (Poľsko, Francúzsko, Belgicko, nemecké štáty, Apeninský polostrov)

### **Slovenské dejiny**

1. Dôsledky moháčskej bitky pre spoločenský, politický a hospodársky vývoj uhorskej spoločnosti
2. Vláda prvých Habsburgovcov na Slovensku (Uhorsku)
3. Uhorsko vo víre stavovských povstaní Gabriela Betlena, Juraja I. Rákociho, Imricha Tököliho, Františka II. Rákociho
4. Turecké nebezpečenstvo a Slovensko (1526 – 1699)
5. Konfesionálny a náboženský vývoj uhorskej spoločnosti v 16. – 19. storočí
6. Slovensko za vlády Márie Terézie
7. Slovensko za vlády Jozefa II.
8. Kultúra a školstvo v období renesancie a baroka
9. Prvá a druhá fáza slovenského národného hnutia
10. Tretia fáza slovenského národného hnutia
11. Slováci v revolúcii 1848/1849

## **III. NAJNOVŠIE DEJINY**

### **Všeobecné dejiny**

1. Vedecko-technologický pokrok a umenie v druhej polovici 19. storočia (secesia a funkcionalizmus)
2. Budovanie národných štátov a nacionalizmus v 19. storočí (Nemecko, Taliansko)
3. Rozvoj nacionalizmu na Balkáne (geopolitické záujmy, etnické konflikty a hlavné historické míľniky v dlhom 19. storočí)
4. Svätá stolica a jej vzťahy so štátmi v 19. storočí
5. Koloniálna politika európskych mocností v 19. storočí
6. Medzinárodné vzťahy pred prvou svetovou vojnou
7. Prvá svetová vojna – jej príčiny a priebeh
8. Mierové usporiadanie sveta po prvej svetovej vojne (princípy a realita)
9. Boľševické Rusko a vláda Stalina v ZSSR
10. Rast napätia v Európe v medzivojnovom období
11. Taliansky fašizmus
12. Medzivojnové weimarské Nemecko a nástup nacionálneho socializmu
13. Druhá svetová vojna – jej príčiny, priebeh a dôsledky
14. Mierové zmluvy po skončení druhej svetovej vojny
15. Rast napätia medzi veľmocami po skončení druhej svetovej vojny
16. Vznik bipolárneho sveta v druhej polovici 40. rokov 20. storočia
17. Európska integrácia v druhej polovici 20. storočia

## **Slovenské dejiny**

1. Rakúsko-maďarské vyrovnanie
2. Slovenská politika v období dualizmu
3. Prvá svetová vojna a vznik prvej ČSR
4. Politický systém v medzivojnovom Československu
6. Hospodárske pomery v medzivojnovom Československu
7. Pozitíva a negatíva prvej republiky
8. Spoločensko-politický vývoj na Slovensku v období prvej ČSR (politické strany, boj za autonómiu)
9. Kultúra a školstvo na Slovensku v období prvej ČSR
10. Slovenská republika 1939 – 1945 (politický, hospodársky a kultúrny život)
11. Slovenské národné povstanie
12. Politika na Slovensku v období ľudovej demokracie 1945 – 1948
13. Februárový komunistický prevrat
14. Charakteristika a hlavné znaky komunistického režimu v socialistickom Československu
15. Pražská jar 1968
16. Obdobie tzv. normalizácie v socialistickom Československu
17. Nežná revolúcia a pád totalitného režimu v Československu

## **DIDAKTIKA DEJEPISU**

1. Didaktika dejepisu ako vedecká disciplína,
2. Súčasné trendy v dejepisnom vyučovaní,
3. Ciele a obsah dejepisného vyučovania,
4. Učebnica dejepisu. Jej funkcie, štrukturálne prvky, výskum a hodnotenie,
5. Vyučovacie formy vo vyučovaní dejepisu,
6. Metódy dejepisného vyučovania,
7. Písomné pramene vo vyučovaní dejepisu,
8. Vizuálne médiá. Obraz v dejepisnom vyučovaní (fotografia a historická karikatúra),
9. Film a školský dejepis,
10. Regionálne dejiny v dejepisnom vyučovaní,
11. Modelová vyučovacia hodina podľa vytiahnutej otázky z slovenských dejín.

**Ku každej otázke je dôležité preukázať základný historiografický prehľad**